

Večernik

Leto I. (VIII.), štev. 92

Maribor, torek, 23. avgusta 1927

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifi
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Usmrtitev Sacca in Vanzettija

Velikanske demonstracije v Bostonu — Bitka pred policijskim poslopjem — Številni mrtvi in ranjeni — Težki izgredi v Nemčiji

BOSTON, 23. avgusta. Italijanska anarhista Sacco in Vanzetti sta bila v noči od nedelje na ponedeljek, par minut po polnoči usmrčena.

Noč od sobote na nedeljo sta bila silno razburjena. V nedeljo popoldne sta spisala več pisem na svoje, v katerih ponovno zagotavljata svojo nedolžnost. Ko se jima je bližala zadnja ura, sta mirno čakala, da ju pokličejo.

Opolnoči so odpeljali v mrtvaško celico najprej portugalskega morilca Madeirosa, ki je bil pred meseci obsojen na smrt. Tri minute kasneje je bil Madeiros že mrtev.

Nato je prišel na vrsto Sacco. Zločinec se je poslovil od Vanzettija, mu poljubil roko in odšel krepkih korakov smrti nasproti. Ko so ga peljali pred električni stol, se je obrnil k zbranim sodnikom in navzočim pričam in se s kratkim govorom zahvalil vsem, ki so se trudili, da bi dokazali njegovo nedolžnost. Izjavil je še enkrat, da gre nedolžen v smrt. »Lahko noč, ljuba mati«, so bile zadnje besede Sacca. 19 minut po polnoči (ameriški čas) je pritisnil rabelj na električni gumb...

Končno je prišla vrsta na Vanzettija. Ta je bil malo bolj razburjen, kakor Sacco, vendar je šel kljub temu pokonci na morišče, čeprav zelo bled. Molče je bulil v navzoče, nakar je stopil brez besede k rablju. 27 minut po polnoči je bil tudi on mrtev.

BOSTON, 23. avgusta. Izvršitev smrtnih obsodb nad Saccom in Vanzettijem je razburila vso Ameriko. Oblasti so skušale dogodek sicer prikriti, vendar je bila vest že zgodaj zjutraj znana. Skoro vse mesto je bilo na nogah. V dopoldanskih urah so korakale nepregledne množice delavstva skozi mesto. Bila je nevarnost, da bo delavstvo naskočilo na policijsko poslopje in prisililo navzoče uradnike, da so zaklicali skozi okno: Živela Sacco in Vanzetti! Ko je dobila policija ojačenje, so se napadalc zabarikadirali na vrhu pod policijskim poslopjem in otvorili na policijo ogenj. Razvila se je pol ure trajača bitka, v kateri so stopile v akcijo tudi strojnice

PARIZ, 23. avgusta. Po poročilih iz Bostona, so demonstranti naskočili policijsko poslopje in prisilili navzoče uradnike, da so zaklicali skozi okno: Živela Sacco in Vanzetti! Ko je dobila policija ojačenje, so se napadalc zabarikadirali na vrhu pod policijskim poslopjem in otvorili na policijo ogenj. Razvila se je pol ure trajača bitka, v kateri so stopile v akcijo tudi strojnice

Divljanje tajfuna pri Kantonu.

Južno in vzhodno Kantonu je divjal te dni strahovit tajfun, ki je napravil veliko materijelno škodo in zahteval tudi človeške žrtve. V Hongkongu se je sesulo večje poslopje in pokopalo pod seboj 6 Kitajcev. Malih kitajskih hišic pa je nešteto odnesla sila viharja. Na letališču je bilo razbitih 18 vladnih aeroplanov.

Čitajte Večernik!

in bombe. Mnogo mrtvih in ranjenih je obležalo. Končno se je policijsko posrečilo demonstrante razpršiti.

Tudi v drugih okrajih mesta je prišlo včeraj do spopadov. Jetniško poslopje straži 3000 policije, dve stotnici vojaštva in 50 strojinic. Danes je izdala policija proglas, v katerem prepoveduje vsako zbiranje na ulicah in trgih, sicer bo rabila orožje.

PITTSBURGH, 23. avgusta. Pri demonstracijah radi usmrtitve Sacca in Vanzettija je bilo pri včerajšnjih krvavih spopadih ubitih 12 policajev.

Palača Društva narodov v Ženevi razdejana

ŽENEVA, 23. avgusta. Množica je priredila sinoči velikanske demonstracije proti Zedinjenim državam. Vdrila je nato pred palačo Društva narodov, razbila vse šipe, uničila knjižnico in razdejala končno tudi seino dvorano. Šele ponoči se je policijsko posrečilo demonstrante razpršiti.

Težki izgredi v Nemčiji

HALLE, 23. avgusta. Čim je delavstvo zvedelo za smrt Sacca in Vanzettija, je zapustilo delo in odšlo na trg, kjer se je vršilo protestno zborovanje. Pri spopadih s policijo je bilo težko ranjenih 30 oseb. Delavstvo je naskočilo nato policijsko direkcijo, kjer se je razvila prava bitka. Demonstracije so se nadaljevale v predmestjih in so trajale pozno v noč.

BERLIN, 23. avgusta. Komunisti so priredili viharno demonstracijo pred ameriškim poslaništvom. Došlo je do krvavih spopadov s policijo, ki je aretirala 435 oseb.

Razburjenje v Franciji

PARIZ, 23. avgusta. V delavskih krogih vlada vedno večje razburjenje. Oblasti se boje najhujšega. Vlada je odredila obširne varnostne odredbe. Ameriško veleposlaništvo in konzulat sta strogo zastražena. Za 19. septembra napovedane slavnosti s proslavo ameriško-francoskega prijateljstva bodo najbrže odpovedane, ker se je bati nemirov. Včeraj so priredili komunisti številna protestna zborovanja. Ponovno je prišlo do krvavih spopadov med policijo in demonstranti.

Borza

LJUBLJANA, 23. avgusta. — Devize: Berlin 1358.75, Curih 1095, Dunaj 200.62, Newyork 56.78, Praga 168.57, Milan 309.30, London 276.25. — Efekti: Celjska 197—199, Ljublj. kreditna 142, Merkantilna 90, Kreditni zavod 160, Prva hrvatska 850, Vevče 135, Kranjska ind. družba 350, Ruše 260—270, Stavbna družba 56, Šešir 104.

CURIH, 23. avgusta. Beograd 9.1375, Berlin 123.43, London 25.21, Newyork 518.62, Pariz 20.33, Milan 28.25, Praga 15.37, Dunaj 73.09.

Prijateljska pogodba med Jugoslavijo in Francijo

Pogodba bo podpisana jeseni od ministrov Marinkovića in Brianda

BEOGRAD, 23. avgusta. V ospredju političnega zanimanja je sedaj prijateljska pogodba med našo državo in Francijo, ki jo bosta zunanja ministra Marinković in Briand podpisala že o priliki jesenskega zasedanja Društva narodov v Ženevi.

Prijateljska pogodba med Jugoslavijo in Francijo je plod novih smeri naše zunanje politike, ki stremi po čim krepkejši mednarodni poziciji naše države. To pogodbo je sklenil sicer že bivši zunanji minister dr. Ninčić in celo še pred prijateljsko pogodbo z Italijo, vendar pa je ni podpisal in objavil samo zato, da je ne bi morda Italijani smatrali kot demonstracijo proti Italiji.

Od tedaj pa so se razmere temeljito izpremenile. Naši odnosi napram Italiji so se radi neololne italijanske politike, posebno radi tiranske pogodbe, zelo poslabšali. Naša diplomacija smatra zato,

da ima sedaj popolnoma proste roke za vse diplomatske kombinacije, ki jih smatra kot potrebne za ojačenje položaja Jugoslavije v mednarodnem svetu.

Kot najprirodnejša stvar prihaja v prvi vrsti seveda v poštev objava že svoječasno sklenjene prijateljske pogodbe med Francijo in Jugoslavijo. Pogodba bo takoj po podpisu predložena Društvu narodov v registracijo in objavljen, kakor jo bosta sankcionirala kralj Aleksander in predsednik francoske republike Doumerque, ena prvih nalog naše nove narodne skupščine pa bo, da potem pogodbo ratificira.

Pogodba je v bistvu enaka, kakor naša prijateljska pogodba z Italijo. Razlika obstoja le v tem, da je bila prijateljska pogodba z Italijo sad italijanskega pritiska, pogodba s Francijo pa je seveda izraz iskrenih prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Francijo.

Bolezen princa Gjorgia.

Po poročilih iz Beograda, je kraljev brat, princ Gjorgje, zbolel. Ob bolnikovi postelji je stalno zdravniški konzilij, vendar princovo zdravstveno stanje za enkrat še ni nevarno.

Smrtna nesreča v Kamniških planinah.

Pod južno Brano so našli včeraj dopoldne mrtvega 28letnega Avgusta Prohinarja, trgovskega sotrudnika iz Kamnika. V četrtek zjutraj je šel na Kamniško sedlo ter s svojim sporočil, da se zvečer že vrne. Ker ga ni bilo, so v slutnjah nesreče obvestili Kamniško podružnico SPD, ki je odposlala rešilno ekspedicijo. Ekspedicija je našla mladega planinca mrtvega. Kakih 20 m visoko nad plazom je nabiral planinke, pa mu je spodrsnilo, da je padel globoko v prepad. Videle so se polomljene veje, katerih se je skušal oprijeti. Truplo so preko Bistrice prenesli v Kamnik. —

Jugoslovanski zdravniški kongres v Rogaški Slatini.

Letošnji kongres jugoslovanskih zdravnikov se bo vršil od 24. do 27. septembra v Rogaški Slatini. Istočasno bo prirejena razstava farmacevtskih izdelkov domačih in tujih tvrdk. Ureditev te razstave je prevzel ljubljanski arhitekt Hugon Schell. Vsa pojasnila glede kongresa daje šef-zdravnik v Rogaški Slatini, dr. Kolterer. —

Nepoštena poštarica.

Salzburška policija je prišla te dni na sled sleparskim manipulacijam tamošnje poštne uradnice Irme Katschtaler, ki se je mogla tako le kratko časa veseliti svojega »posla«. Irma je oplenila neko pismo z osebnimi dokumenti, zidarja Matije Göschke in izročila te listine svojemu pomočniku, uradniku Viliemu Hartu. Nato je poslala par poštnih nakaznic za znesek 60.000 Din na ime Göschke deloma v Berchtesgaden, deloma v Reichenhall. Denarja seveda ni vložila. Na imenovanih poštah se je zgledil Hart z Göschkovimi dokumenti ter dvignil denar. Varnostno oblastvo je sleparlema kmalu stopilo na prste. Aretirani so bili Irma, njen soror Ruert in uradnik Hart.

Smrt značajnega madžarskega politika.

V Budimpešti je umrl v starosti 62. let Martin Lovaszy, najmarkantnejša politična osebnost. 30 let je pogumno kot politik in novinar vodil boje za popolno neodvisnost Madžarske in za zmago demokracije. Sredi vojne je smelo propagiral madžarsko zbližanje z antanto in prestopal sredi tega razna preganjanja. V vladi grofa Károlyja je bil prosvetni minister. Hortyjevemu režimu se je kot demokrat in republikanec neustrašeno upiral ter se je, ko mu je šlo za glavo, le na pritisk prijateljev umaknil iz dežele. Kot emigrant je živel dolgo v Jugoslaviji, potem pa na Dunaju. Pred par meseci se je vrnil domov, kjer so ga takoj vtaknili v preiskavo, a si vendar niso upali nad njim izvajati znanega terorja. Režimu je storila smrt veliko uslugo.

Krvava ruska justica.

V času, ko se ves kulturni svet trudi, da odpravi smrtno kazen, se zdi, da bredejo sovjeti v nasprotno smer. Da je kazen v današnji Rusiji za politične delikte smrt, česar ne najdete drugje na svetu, je znano. Zadnje dni pa javljajo iz Moskve o novih krvavih obsodbah radi — tihotapstva. Najvišje sodišče za Belo Rusijo je obsodilo pet carinskih uradnikov in trgovcev iz Minska radi tihotapstva na smrt, več soudeležencev pa na 3- do 7letno ječo.

Snežni metej v Newyorku.

Iz Pariza javljajo zanimivo vest, da je predvčeršnjim padlo v Newyorku precej snega. Podobnega slučaja v tem letnem času še ne pomni zgodovina. Newyork leži v isti severni širini zemeljske oble kakor naš Bar južno od Dubrovnika.

Plaval od Linza do Dunaja.

V nedeljo je dosegel 19letni vojak Bernard z Dunaja, senzacijski rekord v plavanju. Plaval je po Donavi od Linza do Dunaja pri temperaturi 12 stopinj in preplaval v 12 urah 201 km. Tako dolgo še ni plaval nobeden rekorder. Ob 14.12 v soboto popoldne je krenil iz Linza in prispel naslednjega dne ob 1.22 popoldne na Dunaj.

Stari Maribor v lesorezu

(Franjo S. Stiplovšek, 12 lesorezov, mapa druga, 1927, cena 500 Din)

Akademski slikar Franjo S. Stiplovšek je izdal v teh dneh svojo drugo mapo lesorezov starega Maribora, v katerih je za mojstrsko roko zopet upodobil nekatere tipične zanimivosti srednjeveškega dela našega mesta. Listov je 12 in si sledijo v tem redu: 1. Prehod v Mesarsko ulico, 2. Dvorišče v Tkalski ulici, 3. Mesarska ulica, 4. Stara židovska sinagoga, 5. Usnjarska ulica, 6. Mestni stolp, 7. Ozadje cerkve sv. Alojzija, 8. Nekdanji orožni stolp, 9. Mestni magistrat z Rotovškega trga, 10. Kot v Vetrinjski ulici, 11. Mestni stolp z dvoriščem in 12. Dvorišče pred židovsko sinagogo.

Ker je delo, ki ga je podal slikar v svoji drugi mapi, važno ne samo za par mariborskih umetnostnih entuziastov, ampak tudi za širšo našo publiko, ki se mora pozanimati za dela naših umetnikov in jih po svojih močeh moralno in gmotno podpreti, se bom nekoliko obširneje pobavil z njim, ter bom skušal v naslednjem zajeti umetniško osebnost našega slikarja, v kolikor je to mogoče iz pričujočega dela samega.

Upodabljanje umetniškega doživljanja v lesu, ki je ena panoga likovne umetnosti na sploh, so posebno gojili nemški mojstri iz XV. in XVI. stoletja. V svojih mojstrovinah so se pokazali izredno spretni, ker so obvladali tehniko lesa v vseh njenih podrobnostih. Kasneje se je ta način grafičnega izražanja nekoliko opustil, in je potem bolj naraslo zanimanje za globoki tisk (Tiefdruck) ter so se umetniki začeli baviti ponajveč z bakrorezi. Šele moderna umetnost je nanovo poživila panogo lesoreza in mu dala obenem veliko svobodo v tehničnem izražanju. Zato so se je pa tudi grafičarji tako močno oprijeli, saj so mogli z njo doseči tudi velike umetniške rezultate.

Tudi Slovenci imamo svoje dobre grafičarje, posebno med našimi mlajšimi umetniki. Naravno je, da se ti razlikujejo med seboj ne morda samo v sužetih, v grafičnem shvačanju izbranega objekta, ampak predvsem v tehničnem oziru, to je v načinu obdelave lesa. Eden, ki je pokazal v tej panogi umetniškega udejstvovanja največ originalnosti, je brez dvoma Franjo S. Stiplovšek. Katere značilnosti pa zasledimo na njegovih lesorezih v splošnem? Ena izmed glavnih potez tehnične strani njegovega dela je ta, da deluje pri njem črna na belih ploskvah, kar je tudi edino pravilno, saj najbolj odgovarja načinu tehnike starih grafikov, ki so bili na tem polju pravi in resnični mojstri. Kajti mešano delovanje v tem pogledu, to se pravi, uporabljanje odraščanja črnih ploskev na belih in narobe na enem in istem lesorezu uničuje učinek celote. Tu izstopi napačna belina močnejše na površje, kar mora harmoničnost celega lesoreza le pokvariti. Drugo značilnost njegovega dela, ki nam govori o stalnem razvijanju njegove naprej stremeče umetniške rasti, nam pokaže pogled na motive. Ti so vzeti vsi iz starega dela mesta, ki nosi svoj poseben pečat srednjeveške arhitektonike, obdane od patine prošlega življenja nekaterih stoletij. Stiplovšek jih obdela s svojo moderno tehniko, v kateri uporabi celo marsikak kubističen način izražanja, da nam tako dá občutiti dojem historičnega obeležja. In vendar kljub romantiki, ki je bujno razcvetela uprav v tem delu mesta, so vsi motivi obdelani realistično. To nam dokaže posebno primerjanje pričujoče mape s prvo mapo starega Maribora, ki je izšla pred leti. Takrat je še močno tičal v romantizmu in je dosleden tej svoji lastnosti še močno rabil mistično luč.

Tretja značilnost njegovega dela bi se dala predložiti nekako tako-le: Obvladanje materiala zahteva svojo posebno spretnost in tudi v naprejšnje gledanje učinkov, ki jih hočeš na lesorezu doseči, kajti med slikarskim motrenjem in grafičnim gledanjem je velikanski razloček. Grafično moreš

operirati samo z enim tonom, a moraš vendar z njim doseči mnogovrstne nijanse. Najbolje nam to resnico pokaže Stiplovškovo »Dvorišče pred sinagogo«, kjer je v navrženi senci opaziti kar trojno razliko v tonu.

Vse lesoreze odlikuje neka posebna sveža tehnika, ki nima v sebi nič iskanega in je le logična potreba pravega umetniškega oblikovanja. Zato imajo vsi ti odlični lesorezi v sebi neko živahnost in razgibanost. Vsaka ploskev je postavljena na pravo mesto, da deluje perspektivno ozračje pravilno in svobodno kljub gotovi trdoti, ki jo vsebuje tehnična stran lesoreza že sama po sebi, a je gledalčevo oko ne občuti zaradi delovanja lesorezove ukupnosti.

Značilno za Stiplovškovo umetnost je, da vzame včasih lesorez v tako visoki obliki, kakor je »Prehod v Mesarsko ulico«, kjer je jasno občutna razdelitev prehoda in stene nad njo. Na ta način se vzbudi v gledalcu močan dojem globine prehoda samega, ki postane zaradi zgornjega zidu močno nazoren. Z »Dvoriščem v Tkalski ulici« je podal avtor dobro slikovito zakonitost malomestnega dvorišča v vsej njegovi preobilni natrpanosti in srednjeveški iznajdljivosti, ki je utesnjena na par pedi zemlje. »Mesarska ulica« nam vzbudi na prvi pogled dojem, da mora biti tu nekje konec zagate, ker pada vanjo toliko luči, ki naravnost osvežuje tesno objemajočo se skupino starih hiš. Lep izraz čiste tehnike je motiv »Stare židovske sinagoge«, kjer je posebno mojstrsko izvedena razdelitev temnih in svetlih ploskev. Brezdvomno je s tem v zvezi tudi diagonalna kompozicija. »Usnjarska ulica« nam prikazuje svojo tesnobo na ta način, da silijo pokončne ploskve s podvojeno dinamiko k višku. Močno zgrajen v celoto tega interesantnega motiva je visok dimnik, ki dobiva uprav v svoji črtni najvišjo potenco izraza. V »Mestnem stolpu« so vidne Stiplovškove risarske vrline in sama masivnost stolpa v ostri, beli luči nad majhno hiščo, ki se ga oklepa, nam kaže posebnost njegovega umetniškega shvačanja. Priprosta, a vendar razgibana tla so tudi dobro izrezana. »Ozadje cerkve sv. Alojzija« deluje monumentalno v odraščanju svetlih ploskev iz temine. Zelo priprost je motiv »Orožnega stolpa« z ostankom starega mestnega obzidja. Obdelan je interesantno v sencah dreves, ki ga obdajajo in to v posebno čisti tehniki. Zanimiva arhitektonika »Mestnega magistrata«, ki je gledan iz Rotovškega trga, je dobro podana v podčrtani starosti objekta samega. V intimnosti »Kota v Vetrinjski ulici« je naravnost mojstrsko izrezana globina za železnimi vrati pred objektom v sredini. Streha na vrhu je tudi interesantna. Gotove senčne partije »Mestnega stolpa«, ki je upodobljen v 11. listu iz drugega vidika, kjer prihaja v poštev njegova notranja okolica so podane tudi zanimivo. Umetniški višek cele mape pa tvori brez dvoma »Dvorišče pred židovsko sinagogo«. Ta list je pravo galerijsko delo, ker se v njem družijo vse Stiplovškove risarske in tehniške vrline.

Zbirka pričujočih lesorezov pomeni za umetniški razvoj Stiplovška gotovo velik korak naprej k dosegi tistih ciljev, ki si jih je postavil naš umetnik kot glasnik onih najlepših in najplemenitejših teženj človeka, ki jim pravimo »duhovnost«.

Stiplovšek spada v družino naših mlajših umetnikov, ki so v poslednjih časih zanesli sloves našega modernega slovenskega realizma v tujino. Dolžnost naše publike, ki ne sme biti rodoljubna samo v besedi in prazni gesti, je, da ta stremjenja podpre ne samo v moralnem smislu, ampak tudi v materialnem. Mariboru je v teh dneh dana ta prilika in ne dvomim niti najmanj, da se je ne bo poslužil. In to prav v veliki meri!

Janko S a m e c.

Mariborski in dnevni drobiž

Uradniški stalež oblastnega odbora.

Uradniški stalež oblastnega odbora tvorijo za enkrat: ravnatelj Ivan Gračner, vodja pisarne Gorkič, referent za zdravstvo upravitelj Stegnar, inspektor zdravstvenih ustanov dr. Janko Drnovšek in šef gradbenega oddelka inž. Fišer, ki dobi kasneje še nekaj pomožnih moči. Pisarna ima sedaj poduradnika in dve gospodični. —

Sprejemanje strank pri oblastnih odbori.

Oblastni odborniki sprejemajo stranke v vihi, Vrazova ulica 5: predsednik dr. Josip Leskovar vsak dan razen nedelj in praznikov ob 10. dop.; odbornik Marko Kranjc ob sredah in četrtek od 11. do 12.; odbornik dr. Andrej Veble v ponedeljkih in petkih ob 11. do 12.; odbornik Alojz Zupanič ob torkih in petkih od 11. do 12.; odbornik Jurij Kugovnik ob ponedeljkih in sobotah od 11. do 12. —

Zadnja pot podpolkovnika Jurkoviča.

Včeraj ob 4. popoldne so na pobreškem pokopališču položili v prerani grob podpolkovnika Frana Jurkoviča. Poleg predpisanega staleža vojaškega kondukta se je udeležilo pogreba izredno veliko število častništva in civilnega prebivalstva v znak in dokaz velike priljubljenosti pokojnega častnika. Vsi Mariborčani, ki so pokojnika spoznali v vojaški službi, so ga z globokimi občutki spremljali na zadnji poti. Zvonenja cerkev ni dovolila, tihe obrede je opravil duhovnik frančiškanske župnije.

Prihod čeških študentov.

Danes ob pol 10. dopoldne so prispeli iz Celja v Maribor večeraj napovedani češki srednješolci. V imenu JČ lige so jih pozdravili na kolodvoru predsednik dr. Reisman, ravnatelj Kadunc in inž. Leben. Sprejema se je udeležilo tudi več mariborskih študentov domačinov, zlasti visokošolcev, ki študirajo v Pragi. Popeljali so goste dopoldne po mestu in v tovarno Doktor in drug, po obedu pa na Kalvarijo. Z gosti, ki jih vodi gosp. profesor Roubal, je prispel iz Celja tudi znani ljubljeneč dijaštva, tamošnji gimnazijski prof. Orožen. Uradniška menza je šla na prošnjo JČ lige gostom ljubezljivo na roko in jim pripravila cenen obed. Ob 15. se je češka mladina težko poslovila od Jugoslavijske in odpotovala v domovino. —

Ogenj v Vinarski šoli.

Včeraj popoldne sta dva delavca v Vinarski šoli v velikem kotlu kuhala katran, namenjen za impregniranje vinogradskih kolov. V njuni prisotnosti pa se je radi silne vročine vsebina kotla nepričakovano vnela in visok steber gostega dima se je dvignil proti nebu. Z zvonika Stolne cerkve je udarilo plat zvona in z vseh strani so hitele na kraj požara trume radovednega občinstva. Ogenj je zajel več sto za impregniranje pripravljenih prekelj, ki pa so jih gojenci z minimaks-aparati in vodo, ki so jo donajali v velikih vrečih, pogasili. Katrana vendar ni bilo mogoče takoj pogasiti. Šele, ko so gorečo površino pokrili z zemljo, je minula sleherna nevarnost. Ko so padle na ogenj poslednje lopate prsti, so na dvorišče vinarske šole že prileteli gasilci z reševalnim osobjem, ni pa stopila v akcijo. Trije vozovi mestnega gasilskega društva so se ustavili na dvorišču, v naslednjem trenutku pa so prispeli še gasilci iz Pobrežja in Studenc, kar priča o izredni spretnosti in zanesljivosti domačih gasilcev.

Nesreča pri delu.

Delavec tvrdke Nasimbeni, 28 letni Alojz Šerec, se je včeraj dopoldne ponesrečil pri delu na cesti pod cerkvijo v Št. Petru. Vozček za prevoz gramoza je skočil s tira ter se mu zvalil na nogo. Radi poškodbe desnega kolena je moral ponesrečenec v bolnišnico. — Posesnik Franc Lešnik iz Stare Nove vasi je pa pri domačem delu padel z voza in si zlomil desno nogo.

Borza dela

išče za službo v Čakovcu strojnega ključavničarja, ki zna popravljati stroje. Ponudbe sprejema Borza dela,

Žrtve razgrajacev so tudi gostilničarji.

Pri raznih izgredih se ne sme pozabiti, da so ogroženi in oškodovani čisto tudi gostilničarji. Če ni škode na materialu, je pa na ugledu. Gostilničar ne more niti slutiti, kaj vse bodo počenjali njegovi slučajni gosti, ki pridejo enkrat na ulico. Pred časom in brez vsakega povoda gostilničar gosta ne more vreči ven, pa če bi ga tudi vrzel, s tem ne bi preprečil vseh mogočih izgredov po ulicah. Tako n. pr. je pri izgredih v noči od sobote na nedeljo Ljudska klet popolnoma nedolžna. Pivce so odpravili takoj po 11. uri in je razsanje po trgu, ob pristanu in drugod brez vsake zveze z Ljudsko kletjo, kjer se najstrožje pazi na red in mir. Lastnik se je celo sam odrekel prej od velikega županstva podalšane policijske ure od 12. do 1. za Ljudsko klet.

Pretkani slepar

Pred dnevi se je zgledil v neki gostilni na Aleksandrovi cesti znan možki in pripovedoval gostilničarju o svojih velikopoteznih kupčijskih načrtih. Omenil je, da ponuja nekemu branlevcu vagon jabolk in da je kupčija že perfektna. Končno je vprašal gostilničarja za nasvet, kje bi udobno prenočil. Gostilničar mu je dal naslov in »trgovca na debelo« je prenočil v Zagati pri gostilničarjevem znanu. Ko je naslednjega jutra odhajal, je dejal, da bo plačal prenočišče, ko se vrne od gostilničarja, pri katerem je deponiral 6000 Din v strahu, da mu jih ne bi kdo ukradel med spanjem. Nato je »veletrovec« odšel zopet v omenjeno gostilno, kjer je popil dva vrča pive in naročil pet »Vardar« cigaret, pri odhodu pa je dejal natakariči, da se takoj vrne z denarjem, ki ga bo kasiral za vagon prodanega sadja. Toda gospod se ni vrnil niti v gostilno niti v Zagato, kjer bi moral plačati prenočnino. Ljudje, ki so imeli z njim opravka, pa so uvideli, da gre za drzno sleparijo in so slučajno prijavili policiji, ki je takoj uvedla preiskavo. —

Tatvine.

Mesarskemu pomočniku Blažu Hojskemu v Vrbanovi ulici 8 je neznan storilec ukradel iz nezaklenjene omare riave hlače, novo srajco in ponošen klobuk v skupni vrednosti 500 Din. — Iz veže Zadržno-gospodarske banke pa je Antonu Čučku iz Žitnice pri Sv. Lenartu, ko se je mudil v neki pisarni, zmanjkalo kolo vredno 800 Din. Storišči so v obeh slučajih neznani. —

Raztrgane hlače.

Včeraj popoldne se je v smeri od glavnega kolodvora proti mestu pripeljala s kolesom po Aleksandrovi cesti uradnica Frida J. Vozila je pravilno po desni strani ulice in zvonila; kljub temu pa ji je prišel pod kolo neki železničar, ki ga je kolesarka podrla na tla. Žrtvi »nežnega« sunka so se pri padcu na kolenskih raztrgale hlače. Na kralu karambola se je zbralo precej radovednežev, ki so opazovali preprič, pred vsem pa raztrgane hlače, za katerih reparaturo je uradnica takoj plačala 25 Din in nadaljevala s kolesom službeno pot. —

Izvozniki suhih češpelj in sočivja.

Neka tvrdka v Franciji želj nakupiti in uvoziti v Francijo večje količine suhih češpelj in sočivja. Njen natančen naslov je interesantom na razpolago v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Konjerejsko društvo za mariborsko oblast

priredi letos ogledovanje in premovanje plemenskih konjev dne 3. sept. v Lutomeru, 5. sept. v Šmarju pri Jelšah, 13. sept. v Ptuj, 14. sept. v Ormožu, 21. sept. pa v Konjicah. —

Opozorja

se na današnji oglas tvrdke Ženko »Hribar, Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi), ki je otvoril na novo svojo trgovino pletenin, z veliko tovarniško zalogo vseh vrst pletenih izdelkov. 738

Pri Skupni obrtni zadrugi v Mariboru se bo vršila preizkušnja v začetku meseca septembra. Vajenci, ki imajo preizkušnjo polagati, naj predložijo tozadevne prošnje do 28. avgusta. 833

Čudna ameriška justica

Zagoneten zločin — Tri leta pred električnim stolom

Ko ves svet v veliki razburjenosti čaka na konec afere Sacco-Vanzetti, se odkriva že drugi škandal ameriške justice. Kakor oba nesrečna Italijana, tako čaka neki gledališki igralec z imenom Russel Scott že tri leta na izvršitev smrtne obsodbe. Obsojeni je bil član nekega potujočega odra, ki je spomladi l. 1924. nastopal v Chicagu. Nekega jutra so našli gledališkega blagajnika umorjenega, blagajno pa izropano. Sum zločina je padel na igralca Scotta, ki je nenadoma zapustil svoje tovariše in neznano kam odpotoval. Zvečer pred umorom je še nastopil, drugo jutro pa ga ni bilo nikjer. Čez par dni se je Scott vrnil ter najodločnejše zatrjeval svojo nedolžnost, ko so ga zaprli. Na vprašanje, kje je bil in zakaj je v kritičnem času tako nenadoma odpotoval, je začel pripovedovati dolgo ljubezensko storijo. Zatrjeval je, da se je že prej dogovoril z neko damo glede daljšega izleta in da je samo slučaj, da se je ta izlet izvršil ravno v času, ko je bil umorjen gledališki blagajnik. Vse to bi končno bilo lahko verjetno, a se ni dalo dognati, ker igralec ni hotel izdati imena dotične dame.

Obsodili so ga na smrt. Branitelji so se pritožili in so končno svojega klienta pripravili do tega, da je povedal ime dame, pri kateri se je nahajal v času umora. Še bolj kot prigovarjanje braniteljev ga je privedlo do navedbe imena dejstvo, da je dama malo

poprej umrla. Preiskava je ugotovila, da je že umrla dama v času umora nekam odpotovala. Njen mož je izpovedal, da je šla od doma pod pretezo nekega sorodniškega obiska. Tam, kamor je rekla da gre, je pa ni bilo. To vse se je ugotovilo, ni pa bilo nobenih prič, da bi lahko potrdile, da je umrla imela kako znanje z obsojencem.

Scotta so tudi na drugi razpravi obsodili na smrt. Ko je bil dan justifikacije že določen, se je pa zgledil obsojenčev brat ter zatrjeval, da je on sam umoril blagajnika in da je njegov brat popolnoma nedolžen. Začela se je tudi v tem pravcu preiskava in Scott se je iz celice smrti zopet vrnil v navadne zapore. Preiskava je pa izpadla negativno, bratova izpoved je bila neresnična in nesrečni igralec se je že tretjič približal električnemu stolu. Tedaj je začel simulirati blaznost in sicer tako dobro, da so ga spravili v opazovalnico. Simuliranje je pa kmalu opustil in sedaj že drugo leto zopet čaka na smrt. Odkar je prišel iz blaznice, ni v njegovi zadevi nobenih novih momentov. Vse je tako, kakor je bilo pri drugi sodniški razpravi. Sodišče se najbrž zaveda, da sum zločina ni bil dovolj utemeljen ter radi tega odlašajo z izvršitvijo smrtne kazni, sodbe pa noče razveljaviti v strašni trmi. Nesrečnega človeka mučijo s tem nečloveško in najbrž čakajo, da v resnici zblazni.

Turške volitve

Volitve v turški republiki se ne dajo z našimi volitvami v nobenem oziru primerjati. Trajajo že drugi mesec in bodo šele sredi septembra enkrat končane. Turška volilna doba vsebuje popis volilcev, izbiranje volilnih moči, izvolitev članov narodne skupščine in končno še ljudsko štetje. Prvi mesec so vsi politični uradi vpisovali volilce, to je vse moške od 18. leta naprej, ki niso vsled kakšnega kaznjivega dejanja izgubili državljanstvi pravic. Ko so bili volilci vpisani, so celo državo razdelili na volilne okroge, nato se je pa v posameznih volilnih okrogih začela volitev volilnih moči, ki traja še sedaj. Po višini števila volilcev ali boljše rečeno volilnih upravičencev, se določi za vsako volilno okrožje primerno število volilcev, ki bodo izvolili poslance. S kandidiranimi listinami imajo opraviti samo volilni moči. Nova narodna skupščina v Angori bo štela 310 poslancev. Kemalistična ljudska stranka je predložila potem svojih okroglih organizacij najmanj osemkrat toliko kandidatov in sedaj morajo volilni moči iz te množine izbrati 310 skupščinskih članov. Ko bo to končano, bodo pa začeli popisovati tudi nevolilce in to bo ljudsko štetje. Drugih kandidatov razen kemalističnih ni nihče predložil. Volilno delo je združeno s političnim poukom ljudstva. Volišča so okrašena z zastavami in pisanimi preprogami ter so ves čas volilne dobe shajališče vseh, ki se zanimajo za domača in tuja politična vprašanja. Ko pri eni mizi volilci oddajajo svoje glasovnice, se pri drugih ob črni kavi živahno debatira ali pa pozorno poslušajo kakšno predavanje. Ko razglasijo izvoljene volilne moči, se čisto razvije prava veselica.

Smrt »kralja mesa«.

Pred štirimi dnevi je umrl v Londonu čikaški multimilionar Ogden Armour, znan pod imenom »kralj mesa«. Po mnenju svojih prijateljev je zapustil samo 25 milijonov dolarjev, čeprav je bilo njegovo premoženje vredno okoli 150 milijonov. Armour je namreč, kakor poroča »Chicago Tribune«, pri zadnji veliki industrijski krizi izgubil 130 dni zaporedoma po milijon dolarjev dnevno.

Ramon Navarro gre v samostan.

Slavni ameriški filmski igralec Ramon Navarro se je odločil, da zapusti film in pojde že koncem tega leta v samostan. En brat Navarro je duhovnik, tri njegove sestre pa so že več let v samostanu.

Kavarna političnih beguncev

V mnogih kavarnah in javnih lokalih se je že delala zgodovina, v posebni sobi stare dunajske kavarne »Imperial« se pa dela še sedaj. Pod nizkim, močno okajenim stropom se že dolga desetletja sestajajo politični begunci iz mnogih dežel, zlasti pa iz balkanskih. Kakor leta 1900., tako se leta 1927. šepeta in kriči v raznih melodičnih jezikih, kadi se močen, duhteč tobak iz domovine in besede, pogledi in naglasi so ostali isti. Lahko je dognati, ali je oče tega in onega stalnega gosta končal življenje svoje kot minister ali pa kot politični zarotnik, ne da se pa uganiti, kje in kako bo končal njegov potomec, ki danes s toliko živahnostjo debatira. Do malega vsi razburljivi politični dogodki v evropskih in celo v azijskih deželah zvišujejo število obiskovalcev in gostov te stare kavarne. Če so neke velike demonstracije in atentati, državni prevrati in veliki politični procesi, je gotovo, da se bo čez nekaj dni v »Imperialu« pojavil človek, od enih burno pozdravljen, od drugih pa pazljivo in pomembno motren.

Lahko se reče, da se v tej kavarni vse ve že v naprej. Stalno omizje je n. pr. točno napovedalo konec kralja Aleksandra Obrenovića in kraljice Drage leta 1903. in če so streljali v Sarajevu 28. junija 1914 in iznenadili ves svet, ni tega iznenadenja delilo toliko in toliko stalnih gostov »Imperiala«. Ko je bivši vodja macedonskih federalistov Todor Panica postal žrtev atentata v gledališču, ni bilo nobenega presenečenja v posebni sobi. Govorilo se je celo z gotovostjo, kdo še vse pride na vrsto in kaj se bo še vse zgodilo v Bolgariji in Macedoniji. Da bo vodja madžarskih republikanskih demokratov Beer utekel v zrakoplovu, so v dunajski kavarni prej vedeli kot Beer sam. Gotovo so tudi sedaj vedeli, kaj ga čaka ob prvem koraku na madžarskih tleh.

Gosti »Imperiala« vedo marsikaj, kar bi drugi silno radi zvedeli. Vedo, kaj pri krivi ta minister s svojo izjavo, vedo, kaj namerava drugi, ne vedo pa, kar bi najraje vedeli — kdaj se lahko vrnejo v svojo domovino.

Tip povojnega bogatina

Pariški »Quotidien« prinaša pestro zbirko slik povojnega bogastva in bogatinov. Naj služi v primer fabrikant domačih čevljev. »Da, da, copate izdelujem. Pred vojno sem pa trgoval s čevlji in sem seveda zalagal tudi vojsko. Sem prav dobro zaslužil. Sedanjega premoženja si pa s tem le nisem mogel prislужiti. Vojne lificacije pri nas še ne gredo ravno gladko. Bil sem pa edini, ki je bil pripravljen kupiti vse od strupenih plinov prepojene in nerabne uniforme. To res ni bilo drago. S tem sem lahko domače čevlje cenejše izdeloval kot vsi drugi v Evropi.« — »Pa sukno je vendar strupeno?« — »Saj si lahko mislite, da so naši delavci zavarovani z rokavicami in maskami.« — »A kupei?« — »Poglejte si tole imenitno cigaro. Več stane, kakor ducat mojih copat. Za malenkosti se človek ne sme brigati. Sicer pa moje copate niso tako nevarne. Precej časa poteče, da se škodljivost občuti. To je eksportno blago, ki gre prav daleč. Mi tu v Evropi se vendar ne bomo brigali za tuje ljudi, ki nosijo moje copate.« —

Ponarejevalska družba blizu Dunaja

Dunajska policija je že pred več dnevi začela pozorno opazovati rumunskega trgovca Grünberga in tehnika Karla Weissa, ki sta obiskovala mnoge litografe ter nakupovala razne kemikalije v veliki količini. Sumljivo je bilo tudi to, da je brezposelni tehnik Karol Weiss naenkrat kupil malo, samotno hišico v Eichgrabnu v dunajski okolici. V nedeljo je policija to hišico nepričakovano obiskala ter odkrila v njej celo ponarejevalsko delavnico. Grünberger, Weiss in neki fotograf Jakob Aišič so imeli vse pripravljeno za ponarejevanje rumunskih 100 lejskih bankovcev na veliko. Policija je našla 5000 kg papirja, mnogo fotografij in veliko kemično zalogo. Ponarejeni bankovci še niso prišli v promet.

Sport

Atletiki (Celje) — SSK. Maribor

Prihodnjo nedeljo bo odigral prvak celjskega okrožja Atletik SK proti SK Mariboru revanžno prijateljsko tekmo v Mariboru. Čeprav je »Maribor« pri poslednjem nastopu v Celju podlegel, je gotovo, da bo kljub dobri formi gostov na domačih tleh dokazal in izbral premoč ter sposobnostim primerno odločil izid tekmovalja.

Gosti, ki smo jih spomladi videli v semifinalu proti »Rapidu«, so že takrat pomenili za nasprotnika precejšnjo nevarnost. Rapidu so v desetih minutah poslali v mrežo dve žogi, vendar niso uspeli, da bi vzdržali ostrnost igre domačega prvaka, ki je še v istem polčasu izenačil, v drugem pa odločil tekmo v svojo korist. Napad se odlikuje po svojvrstnih presenetljivih potezah na gol. Krilska vrsta je dobra opora napadu in obrambi, najboljši pa je vsekakor vratar, ki dela celo najboljšim strelcem obilo preglavic.

V nedeljo bo »Maribor« imel težko na logo, kajti pred svojo publiko bo moral polagati račun za poraz minule nedelje. Pričakuje se, da bo v napadu nastopil Bertoneceli, katerega odsotnost se je v moštva močno občutila, zlasti kadar so šanse napada ostale neizrabljene. Kompletna postava domačinov bo predvedla gotovo vzorno igro, ki bo z igro dobrega nasprotnika nudila res zdrav sport, poln napetih momentov in užitka.

SSK. Maribor : SK. Mura

V nedeljo, dne 28. t. m. se bo v Murški Soboti odigrala prva jesenska prvenstvena tekma med najostrejšima protivnikoma na teritoriji mariborske oblasti ISSK Mariborom in SK Muro.

SK Mura, ki je spomladi v Mariboru podlegla, je v prijateljskih tekmah zaporedoma premagala »Maribor«, ki je po porazu s širani Ilirije močno popustil. Gotovo je, da je bila SK Mura pri takratnih srečanjih v izredni formi, kakršne ne bo kmalu dosegla.

Poletne počitnice so obe družini spravile nekoliko iz kondicije, vendar bosta s smotreno pripravo za nedeljski nastop zopet toliko vigrani, da bosta nudili prvovrstno igro. Maribor nastopi v neizpremenjeni postavi. Tehnično je sedmorica nenadkriljiva in kombinatno ne zastaja za nobeno domačo družino, tak tično pa stalno pridobiva, tako da bo v kratkem najmanj dosegla običajno formo.

Izgledi in mnenja o izidu prvega srečanja med Mariborom in Muro so docela deljeni. Danes pripisovati zmago tej ali oni družini, je nemogoče, kajti niti Mura niti Maribor nimata prednosti in možnosti, po katerih bi se jima že v naprej lahko pripisala zmaga. Nekoliko na boljšem je Mura, ki nastopa na domačem terenu, vendar to ni zadostno jamstvo za uspeh.

Za prireditelje vlada vsekakor veliko zanimanje, predvsem radi ostre rivalitete med navedenima družinama, ki se dve leti borita za izboljšanje oziroma ohranitev pozicije v prvenstveni tabeli.

Mednarodni jesenski nogometni termin:

September: 4. Madžarska—Češkoslovaška v Budimpešti; Švedska—Belgija v Stockholmu; 13. Avstrija—Madžarska (evropski cup) v Budimpešti; 18. Češkoslovaška—Avstrija (evropski cup) v Pragi; Berlin—Basel in Bern komb. v Berlinu; Poljska—Madžarska v Krakovu; 25. Latiška—Estonska v Rigi.

Oktober: 2. Danska—Nemčija v Kopenhagnu; Jugoslavija—Poljska v Zagrebu; 22. Irska—Anglija v Belfastu; 23. Nemčija—Norveška v Altoni; Češkoslovaška—Italija (evropski cup) v Pragi; 28. Jugoslavija—Češkoslovaška v Pragi; 30. Danska—Norveška v Kopenhagnu; Holandska—Italija v Amsterdamu.

November: 6. Italija—Avstrija (evropski cup) v Milanu; 12. Anglija—Irska (amaterji) v Blackpoolu; 20. Nemčija—Holandska v Kölnu; 22. Irska—Anglija v Dublinu; 28. Anglija—Wales v Burnleyu.

Žena, ki se izdaja za rusko caričino

Med Rusi se že od nekdaj izdajajo razni pustolovci za carje, carice in carske otroke, ki so že davno umrli. Po poročilih iz Varšave, se je v neki rusko-poljski vasi pojavila zagonetna ženska, ki se izdaja za najstarejšo hčer zadnjega ruškega carja, veliko knjigi njo Olgo. Pravi, da je po čudovitem naključju ušla iz Jekaterinburga, kjer so bili vsi drugi člani carske rodbine ubiti. Pravoslavno prebivalstvo vasi slepo zaupa tuji ženski ter ji donaja najrazličnejša darila. Za žensko se pa zanimajo tudi ruski emigranti in jo je poročevalec ruskega emigrantskega lista »Rus« celo obiskal. Pravi, da ima res neke podobnosti z veliko kneginjo Olgo. Govori več jezikov, a nobenega popolnoma ter zna mnogo pripovedovati o življenju na nekdanjem carskem dvoru. Pripovedovanje ji teče gladko in zanimivo ter privabi čisto vse vaščane kot prave verne in zamaknjene poslušalce. Zagonetna ženska trdi, da je pred nedavnim časom prišla iz Rusije, kjer se je skrivala, in da hoče obiskati v Parizu in drugod po Evropi razkropljene bivše carske dostojanstvenike, ki jo bodo gotovo spoznali in potrdili kot veliko kneginjo. Poročevalec ruskega emigrantskega lista je pa skeptičen gotovo zato, ker se je nedavno tudi po Nemčiji izdajala neka sleparka za carsko hčer. Domneva se, da je to v rusko-poljski vasi nekdo najel, da bi napravila še večjo zmešnjavo med ruskimi begunci, kot že itak vlada.

100.000 dolarjev za memoarje gospe Grosavescu.

Kakor poročalo iz Leipziga, namerava gospa Grosavescu, ki je na Dunaju ustrelila svojega moža, znamenitega tenorista Trajana Grosavescu in bila potem pred poroto oproščena, izdati svoje memoarje. Neko veliko založniško podjetje v Newyorku ji je ponudilo 100.000 dolarjev za knjigo. V ponudbi naveda založnik, da bo knjiga predstavljena v vse svetovne jezike in da izide prva naklada v milijon izvodih. Toda sedaj namerava neko založniško podjetje v Leipzigu vložiti proti gospe Grosavescu tožbo, ker je bale ona obetala, da bo dotičnemu podjetju prepustila svoje spomine.

Barvani psi.

Od sedaj si ne bodo barvale lase samo ženske, temveč tudi njihovi psički. To modo je namreč uvedel popularni francoski varietetni igralec Granier, ki je svojega belega kodra pobarval z modro harvo.

Leonid Andrejev:

Jesenska brozga

Finančni uradnik Anatolij Ivanovič Gvozdev se je vračal na letovišče iz mesta, kjer je neuspešno iskal zase stanovanja. Njegovo razpoloženje je bilo nekam zmedeno in pobito: kakor bi ga kak bedast silovitež obdelaval s kolom po glavi in odenjal le, ko vidi, da s tem nič ne opravi. Vzrokov za slabo razpoloženje je bilo prav mnogo: velikih in malih. Prvič, Anatolij Ivanovič si je ogledal dvajset stanovanj, izmed katerih jih je bilo deset zelo dragih, pet za nobeno rabo, dvoje pa nekako čudnih: ali so bile to barake za bolne na koleri, ali pa katakombe za inkvizicijsko mučenje, — poslednja tri tudi niso bila povšeči, a si je bilo treba izmed njih izbrati ono, ki bi najbolje odgovarjalo. Drugič, ukanila ga je bila njegova žena, ki ni prišla na dogovorjeno mesto, kjer bi se imela sniti: Darja Prohorovna bi morala namreč priti v kavarno Filipova ob petih popoldne, potem ko je bila pregledala stanovanja na drugem koncu mesta ter sporočiti svojemu soprogu dobljene podatke o stanovanjih, — toda ni prišla tja. Čakal jo je skoraj eno uro, pojedel tačas pet paštet, vsled česar ga je čez ravno toliko minut začela dreti huda gorečica. Kot samotni možki, čegar zunanost je bila radi iskanja stanovanj več kakor sumljiva in celo alkoholična, je bil napaden od par ravnotako samotnih dam. Povrh vsega tega je bil kupil — šment vedi zakaj, v nekem stanovanju, kjer je bilo napredaj pohištvo, dvoje majhnih stolov. Anatolij Ivanovič si je dolgo belil glavo, čemu jih je pravzaprav kupil, toda ni se mogel domisliti. Stojali nista bili nič posebnega in njemu niti najmanj potrebni; vredni ste bili vsako ne po dva rub-

lja, ampak kvečjemu po petdeset kopejk. Kar megla mu je stopila pred oči, v grlu ga je nekaj stisnilo in brez zavestno je dejal:

— Milostiva, bom kar jaz vzel ti stojali.

— Vzemite, — je rekla dama, ki ju je prodajala; to je bila menda starka, ali morda ni bila starka, mogoče celo, da to sploh ni bila dama, ampak hišnik, — hudir vedi, kdo je bil to. — Vzemite!

In on ju je vzel.

Radi teh stolov je moral pri kavarni Filipova kar celo uro pridržati izvožčka, a na kolodvoru ga sprevodnik ni pustil v vagon.

— Oddajte to kot prtljago, — je rekel ter mu zastavil vhod.

— Pa to je vendar ročna prtljaga, — ga je prepričeval Anatolij Ivanovič.

— A kaj se bova pričkala! Mogoče ste kak cirkuški igralec in lahko dvignete celo top, pa mislite, da vas bom s topom v rokah spustil v vagon?

— Surovež!

Pri oddaji kot prtljago so zahtevali od njega, da mora stojali zaviti v plahte.

— Drugače se morejo poškodovati in boste od nas še odškodnino zahtevali.

— A hudič naj jih vzame, naj se poškodujejo, — je dejal Anatolij Ivanovič jezno. — Meni je vseeno.

— Vam je lahko vseeno, ali odgovorni smo le mi.

Tačas, ko je Anatolij Ivanovič pisal pritožbo, je vlak odpeljal in moral je skoraj celo uro čakati na drugega. V drugi vlak so ga pustili, ker je stisnil sprevodniku dvajset kopejk in Anatolij Ivanovič je za hip pozabil vse prejšnje sitnosti ter se veselil nad svojo zvižajo; toda neka dva klateža, ki sta sedela na sosednji klopi, mu nista dala, da bi se bil docela pomiril.

Ona dva sta se več čas med vožnjo pomenkovala, kako je dobro, če se človek vozi v vagonu s svojim pohištvom ter sta delala nesmiselne načrte: eden od njiju je nameraval vzeti seboj omaro za obleko, drugi pa je dajal prednost lepi, dobro založeni kredenci. Anatolij Ivanovič ju je strme opazoval, toda ni mogel ujeti njunega pogleda in le to je bilo vzrok, da ni prišlo do škandala.

Na postaji je izstopil, prijateljsko objemajoč svoji stojali ter začel najemati izvožčka.

— Šestdeset kopejk, — je dejal debel izvožček in samozavestno pušil cigareto.

— Kaj si znorel! Petindvajset kopejk je največ, kar se more zahtevati.

Izvožček je samozavestno kadil dalje in enako samozavestno so stali poleg njiju tudi drugi izvožčki.

— Prosim, jih bom pa jaz peljal, — je rekel simpatičen starček z rdečim in malce zapitim obrazom.

— Koliko zahtevaš?

— Osemdeset kopejk bojo dali, pa jih bom peljal. Vejo, gospod, s pohištvom v rokah jim bo težko.

Anatolij Ivanovič je z izbuljenimi očmi strmel v starca:

— Pa se ti, stari hudič, res nič ne bojiš Boga?

— Mi? Kar se nas tiče, že vemo zase, a vi glejte, kako bo z vami pred Bogom.

Hoteč dokazati, da ni nobena težava nositi stojali in da to še celo povzroča neko ne vsem dosegljivo naslodo, je jel Anatolij Ivanovič veselo in čilo korakati po včerašnji žlavi. »Domisljavi vragovi,« — je srdit šepetal, razmišljajoč o pokvarjenosti letoviških izvožčkov ter v mislih sestavljal dopis za uredništvo dnevnika, na katerega je bil že osem let naročen. Čeprav so bili ti domisljavi iz-

vožčki sami analfabetje, je vendar Anatolij Ivanovič sveto verjel v moč javnega mnenja in se s tem nekoliko potolažil in pomiril.

»Kako je tu čist zrak, prijeten, ne tak kakor v Moskvi,« je mislil, vdihavajoč vlažen vonj po premočeni zemlji, gnilem listju in bližajočem se dežju, ki je lil že vse poletje in le tu-patam prenehal, menda samo vsled tega, ker je zmanjkalo vode. — Vse kaže, da bomo morali ostati tu do polovice septembra. Krasno je, zrak čist!«

In Anatolija Ivanoviča je začelo mikati v mesto, kjer je sicer zrak nečist, toda so na razpolago prostrane sobane, je toplo, svetlo, kjer so gledališča in ljudje; tako silno ga je začelo mikati tja, da ga je kar pri srcu zbolelo. Postavil je stojali na tla, si prižgal cigareto in nato zopet nadaljeval svojo pot, ali v srcu mu je bilo žal, da ni dal izvožčku šestdeset kopejk. »Hu, zlodja, — je šepetal in srdito stiskal nedolžni stojali: — kar proč vaju bom zagnal, pa ležita, vragova, tu na dežju. Pri moji veri, da vaju vržem stran, ne bom se ne jokal za tistimi štirimi rublji. Takšna kložnja, še peč ni da bi zakuril žnji, pa ju moram vleči seboj, satana.«

Darja Prohorovna je bila, kakor se je izkazalo, že prišla domov in je zdaj sedela za mizo ter srebala čaj; bila je v beli obleki, vsa rdeča kakor po kopeh.

— Zakaj pa nisi prišla v kavarno? — je strogo nastopil Anatolij Ivanovič.

— Jaz sem pa mislila, da boš utrujen in da boš prišel kar naravnost domov.

— Pa sva se vendar domenila! Kaj je bilo rečeno? Ob petih popoldne priti v kavarno ter sesti h krajni mizi. Tako, ali ne?

(Dalje prihodnjič)

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Šolske torbice
nahrbtnike, jermene za knjige itd. na debelo in drobno pri
IVAN KRAVOS, Aleksandrova cesta 13. 830

Učence
sprejme trgovina Drago Rosina, Vetrinjska ul. 26. 796

Dijakinja boljših starišev
se sprejme na stanovanje in hrano. Pojasnila iz prijaznosti v trgovini Frančiškanska ul. 21, Maribor. 822.

Gospodična se sprejme
na stanovanje, Kežarjeva 9, vrata 3. 832

Iščem službe vratarja
ali nočnega čuvara. Večletna sprječevala na razpolago. Naslov v upravi »Večernika«. — 825

2 otroški postelji
1 sklepna in 1 iz mehkega lesa ter nočno omarico prodam. Obiski od 10.—12. ure. Naslov v upravi. 828

Odda se lepa soba
z vso oskrbo 1 ali 2 dijakoma. Naslov v upravi. 823

Električni aparat
za znaženje poda z ali brez postrežbe Din 12 ali 7 na uro posojuje Kočvar. Cankarjeva 14, telefon 401. 743

Sveže morske ribe
več vrst,
se dnevno peče v že dobro znani

Prvi dalmatinski kleti
Maribor, Mesarska ulica šte. 5 125 **Povodnik.**

Pijte samo „Medo“-kavo

Vrvi za splave, za živino, za perilo, uzde, štrange, gurte (izdelek tvrdke Sinkovec) na debelo in drobno priporoča
Drago Rosina - Maribor
Vetrinjska ulica 26. 599

Učenec
ki je dovršil vsaj dva razreda meščanske šole, se sprejme v **manufakturno trgovino** v Mariboru. Naslov pove uprava Večernika. 793

Kupujte obleke in perilo pri I. Trpin-u, Maribor
Glavni trg 17,
ker tam je res dobro blago in poceni, 68

DUNAJSKI VELESEJEM

4.—11. septembra 1927.

POSEBNE PRIREDITVE:

Belgijska razstava, italijanska razstava, sovjetsko-ruska razstava, japonska razstava. Tehnične novosti ni iznajdbe. Velesejem hotelskih potrebščin. Reklamna razstava. Radio velesejem. Dunajski modni salon kožuhovine.

Brez vizuma! S sejsko izkaznico in potnim listom prost prehod meje v Avstrijo! Madžarski vizum se bo pa dobil proti sejski legitimaciji na meji.

Znatne vozne ugodnosti in popusti na jugoslovanskih, madžarskih in avstrijskih železnicah, na Donavi in Jadranskem morju kakor tudi zračnem prometu.

Pojasnili vseh vrst kakor sejske izkaznice (à Din 40) pri **Wienermesse Aktiengesellschaft Wien VII., Bezirks Messeplatz 1**, kakor tudi v dobi lipskega jesenskega velesejma pri pojasnilnem uradu v **Leipzigu Österreichisches Messehaus Hauptstraße 16-18** in v vseh častnih zastopstvih v Mariboru:

Finljanka Ljubljanske kreditne banke, prvi Jugosl. Transport d. d., Schenker & Co., Meljska cesta 16.

Tujaka prometna zveza za mariborsko oblast. 735

Kyffhäuser-Technikum
Frankenhausen (Nemčija)
Ing. čola za avto- in strojogradbo, elektrotehniko. Posebni oddelki za poljedel. stroje in zrakoplovno teh.

Na Novo!

Na Novo!

Na novo otvorjena trgovina pletenin
Ženko Hribar, Celje

Slomškov trg šte. 1 (pri farni cerkvi) priporoča cenjenemu občinstvu svojo veliko tovarniško zalogo pletenih izdelkov, kot: **nogavice, rokavice, pleteno perilo, športne telovnike vseh vrst l. t. d.** po dnevni konkurenčni ceni.

Na debelo!

Postrežba prvovrstna!

Na drobno!